

Overweging bij Wijsheid 1, 13- 15; 2, 23-24 en Marcus 5, 21-43

30 juni 2024

De dood is niet door God gemaakt. God vindt geen vreugde in de ondergang van enig levend wezen. Hij heeft alles geschapen om het te laten bestaan.

Dat zijn de woorden waarmee de eerste lezing net begon. Laat ze nog even tot u doordringen. Ik ben benieuwd wat het bij u oproept. Ik zal eerlijk bekennen: ik werd er vooral woedend van. Want kijk om je heen in de wereld en wat zien we: de dood, overal. Kinderen in Gaza, in Jemen, in Sudan, die sterven door geweld of van de honger. Overal geweld, overal onverdraagzaamheid, overal mannen in pakken die zich door niets anders laten leiden dan door ijdelheid en angst. En dan hebben we het massale uitsterven van diersoorten en de dreiging van de klimaatcrisis voor het gemak maar even overgeslagen. Als U alles hebt geschapen om het te laten bestaan, God, waar bent u dan?!

Laten we de eerste lezing verder heel even parkeren. We komen er zodadelijk op terug.

In de evangeliëlezing gaat het ook om de dood. In de meest letterlijke betekenis natuurlijk het dochttertje van Jaïrus. Wanhopig wringt hij zich door de menigte om Jezus te smeken met hem mee te gaan en zijn dochter de handen op te leggen, *'opdat ze mag genezen en leven'*. Jaïrus is de overste van een synagoge. Jezus heeft daar eerder al gepreikt, en de farizeeën waren daar woedend over, maar blijkbaar heeft hij Jaïrus geraakt. "Kom toch, leg haar de handen op, opdat ze mag genezen en leven." En Jezus, geraakt door zijn vertrouwen, gaat mee. *Een dichte menigte vergezeld Hem en drong van alle kanten.* Ha, daar ging iets gebeuren. Weer een wonder? Daar moesten ze bij zijn.

In die menigte een vrouw. Een vrouw die al twaalf jaar lang aan bloedverlies lijdt. Die, net als Jaïrus, met de moed der wanhoop probeert Jezus te bereiken. Die niet eens durft te hopen dat hij haar, zoals Jaïrus daarnet vroeg voor zijn dochter, de handen op zou willen leggen. Als zij hém maar even aan kan raken, alleen maar de zoom van zijn kleed, dat zou al genoeg zijn. Deze vrouw gaat niet dood, ze is het al. Want een vrouw die aan bloedverlies lijdt, is onrein. Ze wordt gemeden als de pest, want onreinheid is besmettelijk. Niemand zou haar aanraken, laat staan de handen opleggen. Sterker nog, als de menigte haar aandoening zou ontdekken, wordt ze hoogstwaarschijnlijk ter plekke gestenigd. Maar ze gaat, want hier loopt haar enige kans.

De ontmoeting met de vrouw betekent oponthoud voor Jairus. En het ging toch al niet zo snel, met al die mensen. Je kunt hem feitelijk zien staan handenwringen. En dan, op het moment dat Jezus de vrouw genezen heeft verklaard en Jairus denkt 'nu dan snel verder', komt de boodschap dat het meisje al gestorven is. En dan die geweldige zin: "Wees niet bang, maar blijf geloven." En ze gaan naar het huis, Jezus stuurt alle rouwende aanwezigen weg en gaat met de vader en de moeder én drie leerlingen naar de kamer van het meisje. Dat staat er niet zomaar. En hij legt het meisje ook niet de handen op, zoals haar vader gevraagd had, maar gééft haar zijn hand. Het meisje is twaalf. Ook dat staat er niet zomaar, zoals niets in de Bijbel er 'zomaar' staat. Twaalf, dat staat voor de twaalf stammen van Israël. Hij geeft hen hier dus allemaal de hand. 'Twaalf' staat ook voor de leeftijd waarop een meisje kon worden uitgehuwelijkt. En drie getuigen – de drie leerlingen – waren er nodig voor een bruiloft. Plus de vader en moeder natuurlijk. '*Talita koemi*' – *meisje, sta op*. Sta op en wandel vanaf nu met mij. Stammen van Israël, wandel vanaf nu met mij. Mensen hier en overal, geef me je hand. Sta op. Sta op uit de dood van wanhoop en angst, van verlamming en verlatenheid. Sta op uit alles wat je in zijn greep heeft en je ziel verstikt. Sta op uit je eigen dood, en wandel met mij.

Nog even terug naar de eerste lezing, want dat had ik beloofd. De woorden waar we mee begonnen, waren: *God heeft alles gemaakt om het te laten bestaan*. Gevolgd door: "*Het dodenrijk kan op aarde geen rechten doen gelden, want rechtvaardigheid maakt onsterfelijk.*" Die zinnen werpen een ander licht op de tekst. "Want rechtvaardigheid maakt onsterfelijk." We weten allemaal dat rechtvaardige mensen ook dood gaan, en helaas vaak nog eerder dan onrechtvaardige mensen. Het gaat hier dus niet om de dood in letterlijke zin. Het gaat om onze geneigdheid tot het kwaad, over de dood van de ziel. Ook hier wordt ons de dus de hand geboden, worden we uitgenodigd om op te staan en een nieuwe weg te bewandelen. Wordt niet zozeer een situatie beschreven die geen enkel verband heeft met de realiteit, zoals ik in mijn aanvankelijke boosheid dacht. Maar worden alle machtigen der aarde die in hun wraak en zelfzuchtigheid het leven van duizenden ruïneren, aangesproken: God vindt geen vreugde in wat je doet. Bekeer je, want dit is niet je bestemming. Wordt rechtvaardig, dan kan het dodenrijk op aarde geen rechten doen gelden.

Dat geldt, uiteraard, ook voor onze eigen kleine levens. Al die momenten waarop we een ander benadelen, uitlachen, minachten, doodverklaren: sta op. Er is een andere weg. Ons wordt een hand toegestoken – we hoeven hem alleen maar aan te nemen.

Liesbeth Jansen